

la memòria

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

El carrilet descarrilat

El diumenge 19 de maig de 1946, a quarts de set del matí, el tren de la línia Girona-Olot, que duia 300 excursionistes cap a Sant Pelegrí de Cogolls amb motiu de l'aplec anual del GEiEG, va descarrilar prop de Bescanó. Malgrat l'espectacularitat de l'accident, només hi va haver un ferit greu, Pere Gibert Andrés. El fet va ser relatat per un redactor de *Los Sitios* i comentat per Gerión en la seva secció fixa del mateix diari; tots dos anaven en el tren sinistrat.

Mai no es va informar, en canvi, de les causes de l'accident. Es comentava *sotto voce* que havia estat un sabotatge dels maquis, com a demostració de força davant d'una comissió de l'ONU que per aquelles dates verificava el nivell de les accions de resistència contra el règim. També es va atribuir l'acció a algun grup anarquista, i fins i tot fou interrogat el pintor Isidre Vicens, que vivia a Montfullà, prop del lloc del fet. Era evident que, de matinada, algú havia tret o aflluixat els cargols de les vies.

«Mitja hora sota l'aigua»

La meua sort va ser perdre el coneixement. En estar sense sentit i amb la boca closa, vaig respirar amb el nas. Un pulmó ja el tenia totalment ple d'aigua i l'altre quasi. Però vaig sortir viu. Viu de miracle, després de passar mitja hora sota l'aigua.

Els companys em van recuperar. Amb ambulància vaig arribar a l'hospital de Santa Caterina. Van avisar la meua mare i li van dir que només viuria unes hores. Les hores es van anar perllongant i el divendres següent –l'accident va ser un diumenge– estava fora de perill. Vaig estar cinc dies a les portes de la mort.

A l'hospital vaig ser tractat meravellosament pels doctors Joan Mascaró i Eduard de Ribot. Aquest darrer va portar de casa seva unes dosis de penicil·lina que van ser decisives per guarir-me. En aquells moments, aquest medicament era racionat, i calia esperar la seva arribada des de Madrid. El doctor De Ribot en guardava un xic procedent d'algun altre cas i no va dubtar a utilitzar-ne amb mi. Els efectes van ser immediats. Vaig patir una pneumònia per aspiració. Primer van fer que buidés els pulmons d'aquella aigua brutíssima que havia aspirat, a base de tenir el cos invertit, amb les cames enlairades. També el doctor García Bragado va ser al meu costat cada dia, per fer el seguiment del meu estat, i especialment voldria fer memòria de la religiosa sor Àngela. Són persones que van ajudar en aquest petit miracle, o no tan petit, de la meua recuperació.

>> Dues imatges de l'estat en què va quedar el comboi després del descarrilament.

Pere Gibert. Declaracions a J. Víctor Gay «Diari d'un segle», núm. 58 (1946). *Diari de Girona*, 1991

El 19 de maig de 1946, un comboi amb **300 excursionistes** va descarrilar prop de Bescanó, per causes que mai no van ser aclarides

«La magnitud de la catàstrofe»

Poco antes de llegar a Bescanó, en aquel estrecho en curva que forman la carretera y el río Ter en que el tren corre casi como suspendido sobre el agua, nos sorprendió un violento frenazo, y en seguida nuestro coche, entre ruidos de herrajes, comenzó a dar sacudidas extrañas; pronto nos dimos cuenta de que nos hallábamos fuera de la vía, suspendidos sobre el mismo río, arrastrando todo el convoy, que no se detuvo hasta que las unidades delanteras opusieron suficiente resistencia. La máquina quedó enteramente sumergida en las aguas profundas que allí corren; el furgón delantero, sumergido también en más de dos tercios; el coche que seguía, en posición vertical, y el tercero, que era el nuestro, desviado e inclinado y sólo apoyado en los márgenes por su extremo posterior. No sin dificultades y grande espanto pudimos abandonar el coche y poner los pies en tierra firme, y fue entonces cuando vimos la magnitud de la catástrofe.

Los Sitios de Gerona, 21/5/1946

«Una mano invisible nos sostuvo»

Vino el accidente; en menos de un minuto se consumó y la hecatombe fue de tal calibre que, al contemplar el sitio y considerar las circunstancias de lo ocurrido, todo humano cálculo nos inclinaría a pensar que las víctimas graves se habrían de contar por docenas. Y cuantas más vueltas se den a las probabilidades más uno se afirma que todo concurría a temer lo peor. Sin embargo no fue así. En relación con lo aparatoso del accidente y lo peligroso del lugar las víctimas fueron

REFLEX, GIRONA

*>> A dalt, els excursionistes acabats de sortir del tren.
A baix, el rescat de la màquina de les aigües del Ter.*

mínimas. Una mano invisible nos sostuvo. [...] Sírvanos, pues, unos hechos tan visibles y tan tangibles, de lección. Lección elocuente y conmovedora que nos enseñe a valorar todos los elementos que regulan nuestro paso por el mundo, y que en el caso presente ha de movernos a mirar a lo alto con el corazón agradecido.

Gerión (Carles de Bolòs). «Ángulo de la ciudad»
Los Sitios de Gerona, 21/5/1946

OREXENTIL, SALT